

KỶ NIỆM 73 NĂM CÁCH MẠNG THÁNG TÁM VÀ QUỐC KHÁNH NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM (2-9-1945 – 2-9-2018)

1. Bối cảnh lịch sử và diễn biến

Đầu năm 1945, Thế chiến thứ II bước vào giai đoạn cuối. Hồng quân Xô viết liên tiếp giành thắng lợi quyết định trên chiến trường châu Âu, giải phóng một số nước và tiến thẳng vào sào huyệt phát xít Đức tại Béc-lin. Ngày 9-5-1945, phát xít Đức đầu hàng vô điều kiện, chiến tranh kết thúc ở châu Âu. Ngày 8-8-1945, Hồng quân Liên Xô tiến công như vũ bão vào quân đội Nhật. Phát xít Nhật cũng đang lâm vào thế thất bại hoàn toàn. Phát xít Nhật và bọn tay sai bù nhìn ở Việt Nam hoang mang cao độ, đây là thời cơ rất thuận lợi cho chúng ta khởi nghĩa giành chính quyền. Tận dụng thời cơ quý báu đó, Trung ương Đảng đã triệu tập Hội nghị toàn quốc tại Tân Trào (Tuyên Quang) từ ngày 13 đến ngày 15-8-1945. Hội nghị nhận định thời cơ khởi nghĩa giành chính quyền đã tới, những điều kiện cần và đủ cho cuộc khởi nghĩa đã chín muồi, phải kịp thời hành động, không bỏ lỡ cơ hội. Vào lúc 23 giờ ngày 13-8-1945, Ủy ban Khởi nghĩa ra Quân lệnh số 1 kêu gọi toàn dân đứng lên khởi nghĩa giành chính quyền.

Ngày 16-8-1945, Đại hội Quốc dân tại Tân Trào đã thông qua 10 chính sách lớn của Việt Minh, thông qua Lệnh Tổng khởi nghĩa, quy định Quốc kỳ, Quốc ca thành lập Ủy ban Dân tộc Giải phóng Trung ương, tức Chính phủ Lâm thời, do Hồ Chí Minh làm

Chủ tịch. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định quyết tâm của cả dân tộc: “Dù có phải đốt cháy cả dãy Trường Sơn cũng phải giành cho được độc lập” và Người đã ra lời kêu gọi: “Giờ quyết định cho vận mệnh dân tộc đã đến. Toàn quốc đồng bào hãy đứng dậy đem sức ta mà tự giải phóng cho ta”.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhân dân cả nước đồng loạt vùng dậy, tiến hành tổng khởi nghĩa, giành chính quyền. Từ ngày 14 đến ngày 18-8, cuộc tổng khởi nghĩa nổ ra giành được thắng lợi ở nông thôn đồng bằng Bắc bộ, đại bộ phận miền Trung, một phần miền Nam và ở các thị xã: Bắc Giang, Hải Dương, Hà Tĩnh, Hội An, Quảng Nam... Ngày 19-8, khởi nghĩa giành chính quyền thắng lợi ở Hà Nội. Ngày 23-8, khởi nghĩa thắng lợi ở Huế và ở Bắc Kạn, Hòa Bình, Hải Phòng, Hà Đông, Quảng Bình, Quảng Trị, Bình Định, Gia Lai, Bạc Liêu...

Tại Sài Gòn, Xứ ủy Nam kỳ đã lập ra Ủy ban Khởi nghĩa và quyết định vào đêm 24-8-1945 khởi nghĩa sẽ diễn ra tại Sài Gòn dưới hình thức biểu tình có vũ trang của nhân dân thành phố và các tỉnh xung quanh. Sáng sớm ngày 25-8-1945, hàng chục vạn người dân ở Sài Gòn, Chợ Lớn, Gia Định và các tỉnh lân cận đã kéo về thành phố biểu tình, thị uy giành chính quyền. Cuộc khởi nghĩa đã nhanh chóng thắng lợi, các công sở quan trọng của quyền tay sai nhanh chóng thuộc về tay nhân dân.

Ngày 25-8, khởi nghĩa thắng lợi ở Sài Gòn - Gia Định, Kon Tum, Sóc Trăng, Vĩnh Long, Trà Vinh, Biên Hòa, Tây Ninh, Bến Tre... Ở Côn Đảo, Đảng bộ nhà tù Côn Đảo đã lãnh đạo các chiến sĩ cách mạng bị giam cầm nổi dậy giành chính quyền. Ngày 28-8-

1945, cuộc Tổng khởi nghĩa giành chính quyền kết thúc thắng lợi trong phạm vi cả nước.

Ngày 2-9-1945, tại Quảng trường Ba Đình (Hà Nội), thay mặt Chính phủ Lâm thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã trình trọng đọc Bản Tuyên ngôn độc lập, tuyên bố với quốc dân đồng bào, với toàn thế giới: Cách mạng tháng Tám thành công, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra đời. Tuyên ngôn độc lập khẳng định: “Nước Việt Nam có quyền hưởng tự do độc lập, và sự thật đã thành một nước tự do độc lập. Toàn thể dân tộc Việt Nam quyết đem tất cả tinh thần và lực lượng, tính mạng và của cải để giữ vững quyền tự do, độc lập ấy”.

2. Ý nghĩa của thắng lợi Cách mạng Tháng Tám năm 1945

Cách mạng tháng Tám năm 1945 thành công là thắng lợi lịch sử vĩ đại đầu tiên của nhân dân ta từ khi có Đảng lãnh đạo, mở ra bước ngoặt trong lịch sử dân tộc Việt Nam. Thắng lợi này đã đập tan ách thống trị của thực dân hơn 80 năm, chấm dứt chế độ phong kiến nửa thuộc địa trên đất nước ta, đưa dân tộc ta bước vào một kỷ nguyên mới - kỷ nguyên độc lập dân tộc gắn liền với CNXH. Nhân dân ta từ thân phận nô lệ trở thành người làm chủ đất nước. Đảng ta từ hoạt động bí mật, đã công khai trở thành một đảng lãnh đạo chính quyền. Nước ta từ một nước thuộc địa, nửa phong kiến trở thành một nước độc lập, là nhà nước dân chủ nhân dân đầu tiên ở Đông Nam Á.

Thắng lợi của Cách mạng tháng Tám là một cuộc cách mạng mang tính thời đại sâu sắc, là thắng lợi của chủ nghĩa Mác - Lênin,

tư tưởng Hồ Chí Minh và đường lối cách mạng của Đảng ta gắn độc lập dân tộc với chủ nghĩa xã hội, gắn sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại; thắng lợi vĩ đại này đã nâng cao tầm vóc, vị thế quốc tế của Việt Nam trong lòng các dân tộc trên thế giới, cổ vũ các dân tộc thuộc địa đấu tranh nhằm giải phóng, giành độc lập, tự do cho dân tộc.

Cách mạng tháng Tám là bài học to lớn, vô cùng quý báu và sâu sắc mà chúng ta phải luôn nắm vững và vận dụng: Đó là cuộc cách mạng do một đảng tiên phong lãnh đạo, có lý luận tiên tiến, có tư tưởng thống nhất, tổ chức chặt chẽ, có đường lối đúng đắn và hợp lòng dân để giữ vững vai trò lãnh đạo, phát huy được sức mạnh đại đoàn kết dân tộc; Cách mạng phải giành chính quyền về tay nhân dân và giữ vững chính quyền bằng cách dựa chắc vào nhân dân; phải biết nắm bắt thời cơ và đề ra được những quyết sách chính xác, kịp thời để nhân lên sức mạnh của nhân dân trong tiến trình cách mạng.

3. Phát huy thành quả đạt được trong 73 năm qua, tiếp tục đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới đất nước phát triển nhanh và bền vững

73 năm qua, kể từ ngày Cách mạng tháng Tám năm 1945 thành công đến nay, cách mạng Việt Nam đã đi qua nhiều bước ngoặt và vượt qua nhiều thử thách, giành thắng lợi to lớn, đưa nước ta ngày càng phát triển.

Sau Cách mạng tháng Tám thành công, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa vừa mới ra đời đã phải đương đầu với muôn vàn

khó khăn. Trước tình thế “ngàn cân treo sợi tóc”, Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng ta đã phát huy tính sáng tạo, khéo léo, vững tay chèo lái con thuyền cách mạng Việt Nam vượt qua thác ghềnh, đi đến bến bờ vinh quang; lãnh đạo nhân dân bước vào cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược lần thứ hai; với phương châm vừa kiến quốc vừa kháng chiến toàn dân, toàn diện, trường kỳ, tự lực cánh sinh. Chiến thắng Điện Biên Phủ thắng lợi và việc ký kết Hiệp định Giơ-ne-vơ năm 1954 đã chấm dứt sự thống trị của thực dân Pháp ở nước ta, mở đầu sự sụp đổ của chủ nghĩa thực dân cũ trên thế giới, giải phóng hoàn toàn miền Bắc, đưa miền Bắc tiến lên chủ nghĩa xã hội, làm hậu phương vững chắc cho cuộc đấu tranh giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước.

Toàn thể nhân dân ta dưới sự lãnh đạo của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh thực hiện đồng thời hai nhiệm vụ cách mạng: cách mạng xã hội chủ nghĩa ở miền Bắc, xây dựng miền Bắc thành căn cứ địa của cách mạng cả nước; cách mạng dân tộc, dân chủ ở miền Nam, giải phóng miền Nam khỏi ách thống trị của đế quốc Mỹ và tay sai, thực hiện thống nhất nước nhà. Đại thắng mùa Xuân năm 1975 đã đưa đất nước ta bước vào thời kỳ cả nước độc lập, thống nhất, đi lên chủ nghĩa xã hội.

Toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta tập trung trí lực, ra sức hàn gắn vết thương chiến tranh, xây dựng cuộc sống mới, thực hiện nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Đại hội VI của Đảng (tháng 12-1986) đưa ra đường lối đổi mới, mở ra bước ngoặt quan trọng trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước ta. Qua hơn 30 năm đổi mới, đất nước ta đã giành được

những thắng lợi to lớn, có ý nghĩa lịch sử trên các mặt chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, an ninh, quốc phòng, đối ngoại, xây dựng Đảng, xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa... Việt Nam đã ra khỏi tình trạng nước nghèo, kém phát triển, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, có quan hệ quốc tế rộng rãi, có vị thế ngày càng quan trọng trong khu vực và trên thế giới. Tuy nhiên, những khó khăn, thách thức còn nhiều.

Toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta ra sức phấn đấu xây dựng, phát triển đất nước theo Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội (bổ sung, phát triển năm 2011), Hiến pháp nước Cộng hòa Xã hội chủ nghĩa Việt Nam (sửa đổi năm 2013), thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, phấn đấu thực hiện các mục tiêu: Đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới; bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc; bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa; giữ vững môi trường hòa bình, ổn định, phát huy có hiệu quả mọi nguồn lực, động lực để phát triển đất nước nhanh, bền vững; không ngừng nâng cao mức sống của nhân dân; rút ngắn khoảng cách phát triển với các nước tiên tiến trong khu vực, nâng cao vị thế đất nước ta trên trường quốc tế; phấn đấu sớm đưa nước ta trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại.

Kỷ niệm 73 năm Cách mạng tháng Tám và Quốc khánh 2-9 trong bối cảnh toàn Đảng, toàn dân, toàn quân đang nỗ lực thi đua, quyết tâm thực hiện thắng lợi Nghị quyết lần thứ XII của Đảng, Đại hội X Đảng bộ thành phố, chúng ta càng hiểu rõ hơn giá trị

to lớn của Cách mạng tháng Tám; nhận thức đầy đủ trách nhiệm của thế hệ hôm nay trong việc vận dụng và phát triển những bài học quý báu của Cách mạng tháng Tám, của công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc vào sự nghiệp đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế, vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, tiếp tục tạo nền tảng vững chắc để trở thành nước công nghiệp hiện đại, theo định hướng xã hội chủ nghĩa. ✱
